

HYDROSFÉRA

Úloha č. 1

1. Doplňte naj... o oceánoch:
 - a) rozlohou najväčší oceán
 - b) rozlohou najmenší oceán
 - c) najteplejší oceán
 - d) najchladnejší oceán
 - e) najhlbšia priekopa
 - f) najviac ostrovov v oceáne
 - g) najviac námorných liniek je v oceáne
- K riekam priradiť ich prítoky
 - A Váh a Topľa
 - B Slaná b Muráň
 - C Hornád c Dunajec
 - D Poprad d Kysuca
 - E Ondava e Torysa
- K základným druhom pohybov morskej vody patria:
 - a) b) c) d)
- Ktorý z pojmov nepatrí do skupiny:
 - a) príliv, odliv, vlnenie, režim odtoku, morské prúdy
 - b) pevninový svah, šelf, salinita, oceánska priekopa, oceánsky chrbát
 - c) hustota riečnej siete, povodie, rozvodie, minerálna voda
2. Na obrysovej mapke [obr. 1] sú písmenami označené moria, zálivy, prielivy pri Európe:
 - a) b) c)
 - d) e) f)
- Priradiť správne dvojice:
 - 1 Volga A Ázia
 - 2 Dunaj B Európa
 - 3 Eufrat C Afrika
 - 4 Temža D Latinská Amerika
 - 5 Orinoko E Severná Amerika
 - 6 Lena F Austrália
- Ktorý z nasledujúcich výrokov nie je pravdivý?
 - a) Kuro-šio je teplý morský prúd.
 - b) Labradorský je studený morský prúd.
 - c) Kanarský je teplý morský prúd.
 - d) Brazílsky je studený morský prúd.
3. Reliéf oceánskeho dna delíme na tri základné typy, ktoré to sú?
- Podčiarknite správne odpovede a doplňte:
 - a) v oblasti rovníka je pásмо zníženej / zvýšenej slanosti spôsobené
 - b) v subtropických oblastiach je slanosť vyššia / nižšia v dôsledku
 - c) od subtrópov smerom k polárnym oblastiam slanosť klesá / stúpa

- Podčiarknite tie morské prúdy, ktoré nepatria medzi studené : Kanársky, Kuro-šio, Brazílský, Benguelský, Oja-šio, Golfský
- Prirad'te čísla k rozlohám oceánov: 180 mil. km², 90 mil. km², 75 mil. km², 14,5 mil. km²

.....

4. Zdôvodnite vplyv cirkulácie atmosféry na pohyb morských prúdov.
 - Vysvetlite vznik Sahary
 - Aké klimatické činitele ovplyvňujú max. a min. ročné úhrny zrážok na Zemi.
5. Na základe nákresu opíšte reliéf dna oceánov a morí.
 - Opíšte veľký obeh vody (malý).
 - Opravte výrok: Kaspické more a Mŕtve more sú okrajové moria.

2. Ktorý z nasledujúcich výrokov je pravdivý?
- Tichý oceán má najväčšiu priemernú hĺbku.
 - Atlantický oceán je rozlohou tretí najväčší.
 - Indický oceán má najväčšiu priemernú salinitu.
 - V S. L. Oceáne má najhlbšie miesto hĺbku väčšiu ako 6000 m.
- Na schéme [obr. 4] sú zvislými čiarami (označenými písmenami) znázornené oceány a vodorovnými čiarami (označenými číslami) znázornené svetadiely. Pomenujte jednotlivé oceány a svetadiely:
- Oceány: a) b) c)
 d)
1.
 2.
 3.
 4.
 5.
 6.

7.

3. Z miesta M sa vyplaví loď na cestu okolo Afriky. Cez ktoré oceány, zálivy, moria, prielivy a prieplavy označené číslami 1, 2, 3, 4, 5, 6 sa musí preplaviť, aby sa dostala na pôvodné miesto? [obr. 5]
 - a) Napíšte názvy piatich jazier na obrázku [obr. 6]
 - b) Zakreslite šípkou miesto, kde sa nachádzajú Niagarský vodopády
 - c) Napíšte názov rieky, ktorá odvodňuje túto oblasť
- Priradte čísla k nasledujúcim častiam oceánskeho dna [obr. 7]:
pevninový šelf, oceánsky chrbát, oceánska priekopa
4. Vysvetlite prečo sa naša planéta nazýva Zem a nie Oceán.
 - Charakterizujte význam svetového oceánu pre život na Zemi
 - Opíšte najpálčivejšie problémy súvisiace so znečisťovaním svetového oceánu.
 - Vysvetlite čo podmienilo vznik púšti Namit a Alacama.
5. Opíšte pásmovosť salinity od Rovníka k Pólom.
 - Porovnajte hĺbky oceánov a pokúste sa určiť príčiny rozdielov
 - Vysvetlite rozdiel medzi: Jazerom a Umelou vodnou nádržou.
6. Podľa atlasu zistite všetky moria patriace k Atlantickému oceánu a zaradte ich do 5 skupín podľa ich polohy vzhľadom k oceánu.
 - Charakterizujte základné chemické a fyzikálne vlastnosti morskej vody.
 - Vysvetlite vznik (tropických) pásiem zvýšenej salinity v oblasti obratníkov.
7. Nákres riečnej siete
 - Ktoré je akumulčné a obrazové rameno meandra
 - Vpíšte pojmy [obr. 8] : prameň, ústie, ľavostranný prítok, pravostranný prítok, delta, meander, rozvodie, povodie, stromovitá riečna sieť, lievikovité ústie
8. Rozlíšte základné pohyby morskej vody
 - Charakterizujte príčiny ich vzniku, prejavy a dôsledky
 - Uvedte konkrétne príklady vplyvu morských prúdov na podnebie
9. Poukážte na súvis medzi podnebím a režimom odtoku riek podľa priloženého obrázku [obr. 9].
10. K nasledujúcim riekam priradte (Dunaj, Hron, Nitra, Ipel', Latorica) typ režimu odtoku a opíšte ich.
11. Opíšte malý a veľký obeh vody.
12. Opíšte fyz. a chem. vlastnosti morskej vody. Vysvetlite pojem salinita, uvedte priem. salinitu morskej vody. Podľa mapy zistite, v ktorých podnebných oblastiach je najvyššia a odôvodnite prečo. Ktoré more má najvyššiu salinitu?
13. Prameň, ústie, povodie, úmorie, rozvodie, LP, PP, smer toku [obr. 10].
14. Vysvetlite, ktoré činitele najviac ovplyvňujú zmenu slanosti vôd morí a oceánov, ktoré faktory narušajú šírkovú pásmovitosť teplôt morí a oceánov

- Opíšte obeh vody v krajine a porovnajte veľký a malý obeh vody, načrtnite schému obehu vody a uveďte rozdiel.
15. Vysvetli, čo podmieňuje obeh vody vo FGS.
- Vysvetli, ktoré geofyzikálne procesy zahŕňajú obeh vody vo FGS.
16. Vysvetli zmeny režimu odtoku a vymenuj aspoň 3 FG činitele, ktoré ho veľmi silne ovplyvňujú.
- K akému typu režimu odtoku patria rieky Mekong, Amazon, Temža, Dunaj
17. Vysvetlite, ktoré činitele najviac ovplyvňujú zmeny slanosti povrchovej vody morí a oceánov.
- Porovnajte salinitu Červeného, Baltského Karibského mora
 - Na základe grafu odtokového režimu vysvetlite jednotlivé typy režimu riek [obr. 11]

Úloha č. 3

1. Doplníte názvy oceánskych prúdov a uveďte, akým spôsobom ovplyvňujú klímu nasledujúcich pevnín:
a) východné pobrežie Kanady		
b) severozápadné pobrežie Európy		otepľuje
c) juhozápadné pobrežie Afriky	Benguelský	
d) juhovýchodné pobrežie Latinskej Ameriky		
e) juhovýchodné pobrežie Japonska		
- Na mape Ázie riešte nasledujúce úlohy [obr. 12]:
 - a) pomenujte označené okrajové alebo vnútorné moria:

		oceán
A
B
C
D
E
F
 - b) pri moriach označených v predchádzajúcej úlohe písmenami A, B, D doplňte aj oceán, ku ktorému patria.
 - c) šrafovaním vyznačte oblasť najintenzívnejšieho lovu rýb.
 - Pri každej vete zakrúžkujte písmeno A alebo N. A znamená áno, ak je veta pravdivá, N znamená nie, ak je veta nepravdivá.
 - a) Cez Beringov prieliv prešli ľudia v minulosti z Ázie do Ameriky.
A N
 - b) Rovník prechádza len cez Atlantický a Tichý oceán.
A N
 - c) Priemerná hĺbka oceánov je 5 km.
A N
 - d) Severný ľadový oceán susedí so všetkými oceánmi.
A N
 - e) Spod dna oceánu sa ťažia významné nerastné suroviny

A N
f) Antarktídu obmývajú všetky oceány
A N

2. Aplikujte narušenie potravinového reťazca v dôsledku znečistenia svetového oceánu.
 - Podľa grafu [obr. 13] vysvetlite režim odtoku riek Kongo, Mekong, Dunaj a dokreslite najväčšiu rieku regiónu
3. Opíšte miesta výskytu snehových lovísk rýb a zdôvodnite svoj výber.
 - Nakreslite a popíšte siete podzemných vôd. Uveďte príklady výskytu.
 - Obrysová mapa, moria ...
4. Výpočet hustoty riečnej siete, prietoku na základe daných parametrov.
 - Určte typ režimu odtoku danej rieky a zdôvodnite ho.
5. Zdôvodnite vznik a výskyt artézskych podzemných vôd.
 - Posúďte ich význam pre život človeka.
6. Vyznačte do mapy a vysvetlite príčiny vzniku, smer, vplyv Golfského a Labradorského prúdu a ich dopad na klímu kontinentov.
 - Vysvetlite (kauzálnu súvislosť: teplota a salinita voda
 - Aplikujte salinitu vody na kúpanie v Mŕtvom mori.
7. K nasledujúcim riekam priradiť režimy odtoku (Geografia v otázkach str.31/ot.99-100) [obr. č. 2]
 - Slepá mapa morských prúdov. Doplňť.
8. Charakterizujte režim odtoku riek Kongo, Mekong, Dunaj, Temža [obr. 14].
 - Zakreslite reliéf oceánskeho dna, popíšte jednotlivé formy a uveďte konkrétne príklady daných foriem.
9. Uveď hlavné príčiny vzniku morských prúdov a ich význam.
 - Prečo je podnebie SZ a Z Európy teplejšie ako podnebie Severnej Ameriky v tých istých geografických šírkach.
 - Čím je podmienený výskyt púští na západnom pobreží Južnej Ameriky, Afriky a Austrálie.